

УДК 78.071.1(477):78.087.68“19”
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-3-7>

Наталія СИНКЕВИЧ,
orcid.org/0000-0002-9576-2387
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) synkewych@ukr.net

ХОРОВА МУЗИКА МИКОЛИ ЛИСЕНКА В РЕПЕРТУАРІ КОЛЕКТИВІВ ДРОГОБИЧА (XX СТОЛІТТЯ)

У статті розглянуто чинники й етапи поширення хорової музики Миколи Лисенка в репертуарах провідних дрогобицьких колективів упродовж XX століття, а саме: «Дрогобицький Боян», «Бескид», «Боян Дрогобицький», «Легенда», «Світилен». Чинниками сприяння проникненню хорової творчості митця в Галичину стали заснування «Львівського Бояну» 1890 року та згодом його відгалужень у містах і містечках краю, а також поява Вищого музичного інституту імені М. Лисенка у Львові та його численних філій, у тому числі 1923 року в Дрогобичі. Важливу роль відіграв едиційний чинник, коли ще з кінця XIX століття виходили друком Лисенкові хорові композиції у видавництвах Львова та інших міст. Дрогобич відзначився в цьому плані аж 1993 року публікацією усіх духовних творів композитора та їх цілісним першовиконанням хором «Світилен». Основними етапами стали: 1) від заснування «Дрогобицького Бояну» 1901 року до 1942 року, 2) радянський період, 3) роки незалежності України. Огляд афіш і концертних програм засвідчив, що найбільшу популярність завоював «Вічний революціонер» на слова І. Франка, який ніколи не випадав із репертуарних списків, тоді як «Молитва (Боже великий, єдиний)» на слова О. Кониського була вилучена в радянський час і тепер отримала нове життя. Дрогобицькі колективи з успіхом інтерпретували великі полотна на слова Т. Шевченка – кантати, хорову поему «Іван Гус». Рідше виконувалися інші хорові пісні Лисенка, переважали фольклорно-пісенні опрацювання. Великим досягненням була перемога «Дрогобицького Бояну» на Краєвому конкурсі хорів, присвяченому 100-літтю від дня народження М. Лисенка 1942 року у Львові. Студентський хор «Гаудеамус» брав участь у спеціальних ювілейних концертах на честь М. Лисенка, продовжуючи традицію «Дрогобицького Бояну». Прикметно, що 120-ліття від дня народження Лисенка 1992 року стало імпульсом до заснування «Бескиду». Впровадження творів М. Лисенка до репертуару хорових колективів великою мірою залежало від ініціативи диригентів.

Ключові слова: хорова музика М. Лисенка, хоровий колектив, Дрогобич, репертуар, диригент, концерт.

Natalia SYNKEVYCH,
orcid.org/0000-0002-9576-2387
Candidate of Art History,
Associate Professor at the Department of Vokal, Choral, Choreographic and Fine Arts
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Lviv region, Ukraine) synkewych@ukr.net

CHORAL MUSIC OF MYKOLA LYSENKO IN THE REPERTOIRE OF DROHOBYCH COLLECTIVES (XX CENTURY)

The article examines the stages and the factors of the spread of Mykola Lysenko's choral music in the repertoires of the leading choral collectives of Drohobych throughout the XX century, namely: "Drohobytskyi Boyan", "Beskyd", "Boyan Drohobytskyi", "Legenda", "Svitylen". Founding of "Lvivskiy Boyan" in 1890 and its affiliated branches in the cities and towns of the region, in particular in Drohobych, 1923, along with the appearance of the Higher Music Institute named after M. Lysenko in Lviv, became the main causes of integration of the choral art of the composer into Galicia. An important role was played by the publishing factor, when since the end of the XIX century M. Lysenko's choral compositions were published in the publishing houses of Lviv and other cities of the region. In this regard Drohobych marked itself only in 1993 by the publishing of the collection of all of the composer's spiritual works and their first integral performance by the "Svitylen" choir. The main stages were: 1) from the time of founding of "Drohobytskyi Boyan" in 1901 to 1942, 2) the "soviet" period, 3) the years of the Independence of Ukraine. The review of posters and concert programs testified that the most popular composition was "the Eternal Revolutionary" ("Vichnyi Revolutsioner"), the lyrics written by Ivan Franko, which never fell out from the repertoire lists, while, on the other hand, the prayer "God, Great and the Only One" ("Bozhe, Velykyi, Yedynyi"), the lyrics written by O. Konyskyi, was excluded in the soviet time, but now received a new life. Collectives of Drohobych successfully interpreted large sheets on the lyrics of T. Shevchenko – kantatas, choral poem "Ivan Hus". More seldom were performed other choral compositions of M. Lysenko, interpreted folk songs prevailed.

The victory of "Drohobytskyi Boyan" at the Regional choir competition in Lviv (1942) was a great achievement. The student choir "Gaudeamus" took part in special jubilee concerts in honour of Mykola Lysenko, keeping up the tradition of "Drohobytskyi Boyan". It is noteworthy, that the 120th anniversary of M. Lysenko in 1993 became the impact to the founding of "Beskyd". Introducing M. Lysenko's compositions into the repertoire of the choral collectives, to great extent depended on the initiative of conductors.

Key words: choral music of M. Lysenko, choral collective, Drohobych, repertoire, conductor, concert.

Постановка проблеми. Особистість і творчість Миколи Лисенка є промовистими свідченнями його заангажованості в хоровій справі. Як ніхто до нього, він усією своєю діяльністю доводив важливість і органічність хорового мистецтва для української нації. Видатний диригент і організатор, творець хорової музики та автор численних фольклорних опрацювань, наставник молодших композиторів-сучасників у галузі хорового komponування заклав міцний фундамент для успішного подальшого функціонування національної хорової культури. Тому вивчення поступового поширення хорової музики Лисенка на різних українських теренах, і зокрема, в одному з регіонально-культурних центрів, є актуальним.

Аналіз досліджень. Проблематика хорового руху на Дрогобиччині до 1942 року досліджувалася Іриною Бермес (Бермес, 2002), яка частково доклалася також до вивчення діяльності хорових колективів краю в другій половині XX століття. Виконавську творчість «Дрогобицького Бояну», «Бескиду», «Гаудеамусу» та інших хорів розглядали Станіслав Людкевич, Роман Сов'як, Михайло Бурбан, Микола та Роман Михаці, Петро Гушоватий, Богдан Пиц і інші. Оресту Яцкову належить ґрунтовна розвідка про уродженця Дрогобиччини – священика, скрипаля, педагога, культурно-громадського діяча, диригента й організатора хорів Северина Сапруна, який був очільником музично-мистецького середовища міста від 1920-го до 1941 року (Яцків, 2012). Проте Лисенкознавча тематика хорових здобутків дрогобичан досі не виокремлювалася та впродовж зазначеного періоду не узагальнювалася. В цьому полягає наукова новизна статті. **Мета** – виявити етапи, ступінь популярності та якість виконання хорових творів М. Лисенка колективами Дрогобича впродовж XX віку.

Виклад основного матеріалу. Ще за життя, для своїх сучасників, Лисенко став живим прикладом суміщення різних ділянок хорової праці. Численні спогади доносять до майбутніх поколінь прикмети його хормейстерського таланту та організаторського хисту, деталі розучування творів, резонансних виступів, хорових мандрівок. Суто мистецькі завдання завжди сполучалися з національно-патріотичними, завдяки чому Лисенкові хористи відчували велике піднесення,

відданість і любов до України та творчості її талановитого народу.

Лисенко писав хори впродовж усього життя – крім «Кобзаря» Шевченка, також на слова Михайла Старицького, Івана Франка, Олександра Олеся, Володимира Самійленка та інших. Композитору належать видані десятками збірки хорових народнопісенних опрацювань і цикли обрядових пісень. Показово, що в останні роки життя композитор звернувся до написання літургійної музики. Ці напрямки творчої праці для хору заклали міцну основу, на якій базувалася хорова література його послідовників. Утім, на думку Василя Витвицького, «виконання творів нашого композитора – що правда – не завжди стояло на високому рівні: галицькі співаки й хори зустрічалися в них з великими виконавськими труднощами, з якими не легко собі давали раду. Однак це якраз і було причиною (причиною – Н. С.) до інтенсивнішої праці на полі співацького і хорового мистецтва. Лисенкові композиції, що через довгий ряд літ одна по одній з'являлися в Галичині, будили зацікавлення й заохочували до поважного музичування» (Витвицький, 2003: 40).

Саме з хорових творів розпочалося знайомство галичан із музикою Лисенка вкінці 60-х років XIX століття. На їхнє замовлення він написав «Заповіт» на слова Т. Шевченка для соліста й хору зі супроводом фортепіано, що прозвучав на одному концерті 1868 року зі «Заповітом» Михайла Вербицького.

Поширенню Лисенкової хорової музики за життя композитора в цілій Галичині, в тому числі в Дрогобичі, сприяв едиційний чинник: під редакцією Анатолія Вахнянина та Порфирія Бажанського вийшла у Львові 1885 року хорова збірка «Кобзар», де, серед «русько-українських квітетів» були опубліковані Лисенкові опрацювання народних пісень (5) і «Поклик до братів-слов'ян» на слова М. Старицького (всі для хору без супроводу); з 1886 року почав видавати в «Бібліотеці музикальній» хорові твори Лисенка Остап Нижанківський («Quodlibet» з українських народних пісень (I-1886, II-1887 та ін.)); з 1899 року долучилася до друкування хорової музики митця підручна бібліотека «Львівського Бояна» (кантата «Б'ють пороги» на слова Т. Шевченка, хор на слова І. Франка «Ой що в полі за димове»), народні

пісні в опрацюваннях для чоловічого та мішаного хорів без супроводу, «Камо піду од лица Твого» та ін.) (Осадця, 1992: 466–468).

Впровадження Лисенкових хорів до музичного життя краю мотивувалося у зв'язку зі заснуванням львівського співочого товариства «Львівський Боян»¹ та його відгалужень, зокрема, створеного 1901 року «Дрогобицького Бояну», інших хорових осередків, а також філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка (1923 р.). В афішах і програмках, опублікованих у монографії І. Бермес, знаходимо вокально-хорові твори Лисенка, що звучали в урочистих міських заходах із різних okazji, насамперед, Шевченківських вечорів, а також спеціально присвячених композиторові. Знаменно, що на Шевченківському концерті польського співацького товариства «Лютня» 1902 року прозвучала пісня «Верховино» для мішаного хору (Бермес, 2002: 103), опрацьована М. Лисенком із власноручного запису під час поїздки з Олександром Русовим у Карпати. Проте, 1903 року в урочистому святкуванні 35-ліття творчої діяльності митця за його присутності у Львові, коли Остап Нижанківський диригував зведеним хором із восьми «Боянів», «Дрогобицький Боян» участі не брав.

З нагоди 100-річчя від дня народження Т. Шевченка (1914) відбувся ювілейний концерт з'єднаних Українських Товариств Дрогобича при співучасті Українського театру «Руська Бесіда» зі Львова. Була виконана хорова поема «Іван Гус» (Шевченко-Лисенко) для чоловічого хору в супроводі фортепіано (Бермес, 2002: 107). 1928 року на Шевченківському концерті «Дрогобицький Боян» співав «Ой сів пугач» Лисенка для чоловічого хору (Бермес, 2002: 120). 1932 року – «Ой гай мати» (мішаний хор товариства під орудою Б. П'юрка) та «Ой що ж бо то та й за ворон» і «Забілили сніги» (чоловічий хор під орудою М. Іваненка) (Бермес, 2002: 130].

Приїзд до Дрогобича о. С. Сапруна після навчання у Віденській консерваторії та Вищому музичному інституті у Львові значно поживив хорове музикування. Насамперед, унаслідок створення нових колективів (Хор української молоді, Хор церкви св. Трійці, чоловічий хор Товариства «Зоря»), та завдяки майстерності диригента і вдалому підбору репертуару. 1922 року «Дрогобицький Боян» улаштував тематичний «Концерт Псалмів», програму якого відкривали два твори Лисенка під орудою о. С. Сапруна: «Боже великий,

єдиний» на слова О. Кониського та «Камо піду од лица Твого» на канонічний текст. На цьому небуденному концерті побував С. Людкевич, який написав рецензію, надруковану в «Громадському вістнику». Хоча рецензент слушно розкритикував узагальнену назву концерту, що слушно з огляду на його різножанровість, проте було відзначено, зокрема, «поправне» (достойне – Н. С.) виконання «Камо піду». Подекуди, як підкреслив Людкевич, молодим виконавцям надто великої програми не вдалося виявити мінливих і химерних тонкощів твору (Людкевич, 2000: 471). Та перше враження – цілком позитивне: «у звуці хору слідне було і зіспівання, і вирівняння голосів, і, здебільша навіть інтелігентне змагання віддати провідну думку і лінію кожного твору» (Людкевич, 2000: 470–471).

1933 року о. С. Сапрун, який ставився до М. Лисенка «з особливим пієтетом» (Яцків, 2012: 287), написав статтю про урочисте свято в Дрогобичі на його честь, улаштоване головою товариства «Дрогобицький Боян» Володимиром Сольчаником (уміщено в «Ділі»). Під керівництвом диригентів Михайла Іваненка, Богдана П'юрка та Ю. Гаврилівки виступили три хори («Дрогобицький Боян», «Бориславський Боян», хор із села Тустановичі), які виконали сім композицій Лисенка, серед них «Гей повідайте», «Пливе човен», «Туман хвилями», Хор бранців з «Гамалії», «Б'ють пороги» (Яцків, 2012: 288). Організатору та всім, хто причинився до вшанування 20-ліття пам'яті великого музики та великого громадянина М. Лисенка, автор статті висловив щиро подяку й признання.

Зі споминів колишнього учасника мішаного хору при Українській коєдукаційній гімназії ім. І. Франка довідуємося про щонедільний спів колективу, заснованого 1924 року професором М. Іваненком, на Службі Божій, що завжди завершувалася «Молитвою» М. Лисенка («Боже великий, єдиний») (Бермес, 2002: 124). Тішить, що ця галицька традиція, перервана за радянських часів, відновилася в незалежній Україні. На дрогобицькому святі в честь Богородиці (1939) церковний хор під орудою проф. о. С. Сапруна виконав марійський гімн «Пречистая Діво Мати» М. Лисенка (Бермес, 2002: 140]. Показово, що хорові номери (серед яких «Туман хвилями лягає» з опери Лисенка «Утоплена») на ювілейному концерті у 25-ліття музичного товариства й інституту ім. М. Лисенка в Стрию (1938) були доручені «Дрогобицькому Боянові» під управою Б. П'юрка. Цей виступ дрогобичан сподобався С. Людкевичу, який зауважив великі голосові «вальори» (якості),

¹ Лисенко присвятив кілька своїх композицій створеному 1890 року хоровавому товариству «Львівський Боян» і став його почесним членом.

чистоту інтонації, гарне ритмічне зіпівання і значну культуру хористів (Людкевич, 2000: 598).

Вершинним проявом виконавської майстерності та фаховості дрогобицьких хорових колективів першої половини XX століття стала участь «Дрогобицького Бояна» під проводом Б. П'юрка в організованому о. С. Сапруном, тодішнім директором інституту народної творчості у Львові, Краєвому конкурсі хорів до 100-річчя М. Лисенка у Львові та здобуття «пальми першості серед великоміських хорів». «Було виконано відомі Лисенківські твори: *Туман хвилями лягає* з опери *Утоплена*, кантату *Радуйся, ниво неполитая*. Інтерпретація обидвох полотен вивилася навдивовиж мистецьки досконалою; цим «Дрогобицький Боян» підтвердив своє справді високе реноме провідного фахового колективу Галичини» (Яцків, 2012: 291). Та в «Альманасі першого краєвого конкурсу хорів у Галичині» вказано про ще один виконаний дрогобичанами твір, а саме, хор з опери «Різдвяна ніч» М. Лисенка (Альманах, 1943: 22). Фінальним акордом святкувань став виступ об'єднаних хорів під батуту о. С. Сапруна (1200 осіб) в оперному театрі з піснями опрацюваннями Лисенка («Ой діброво, темний гаю», «Ой гай, мати», «Час до дому час»), після чого диригентка косівського хору Анна Когут вручила срібну диригентську паличку з дарчим надписом організатору конкурсу. Виступи хорів були повторені ввечері у Стрийському парку (Альманах, 1943: 34). У своїх спогадах про конкурс учасники «Дрогобицького Бояну» зазначили, серед іншого, про ентузіастичне виконання Лисенкової кантати «Б'ють пороги», що мало чи не вирішальне значення при присудженні лаврів переможця (Сенейко, 1993: 642). Цей концерт, а також постановки Б. П'юрком у міському театрі опер Лисенка «Ноктюрн» і «Наталка Полтавка» з допомогою співаків із «Дрогобицького Бояну» (Михаць, 2011: 80), підсумували перший етап виконавської історії Лисенкової хорової музики колективами Дрогобича.

Другий етап – роки радянської влади, за яких хорова справа була скерована на партійно-ідеологічну службу, внаслідок чого набула «мімікрійної» функції (тобто, удавання), передусім, – у формі фальшивого звеличення вождів. Твори Лисенка, за винятком «Вічного революціонера» на слова І. Франка (цей вірш тлумачився цензорами у «правильному» революційному руслі), відійшли в репертуарах галицьких хорових колективів на другий план. Однак, не у всіх. Літературознавець Михайло Шалата розповів про перший відповідальний виступ новоствореного чолові-

чого хору «Бескид» при Дрогобицькому педінституті імені Івана Франка, що відбувся на ювілейному концерті, присвяченому 120-річчю від дня народження і 50-річчю від дня смерті «сонця української музики» Миколи Лисенка (мистецький керівник і диригент Степан Стельмащук). «На „бойовому хрещенні” виконувалися складні за своєю мистецькою природою речі: два хори до поеми Т. Шевченка “Гамалія” („Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі...” та „У туркені по тім боці”), лисенківські обробки народних пісень „Ой, пуцу я кониченька”, „Гей гук, мати, гук”, „Та забіліли сніги”)» (Ой нема то..., 2008: 7). Аматорська чоловіча капела, очолювана професійним диригентом, до складу якої ввійшли викладачі та студенти Дрогобицького вишу, а також міська інтелігенція, службовці та представники інших фахів, досягла значних успіхів упродовж часу свого існування. Підтвердженням цього є численні рецензії з широкою «географією» авторів.

Переломним у контексті передчуття національного відродження став 1990 рік, що відбилося й на мистецькій сфері. Репертуар українських хорів доповнився релігійною тематикою, у зв'язку з чим другий диригент капели та музикознавець Роман Сов'як написав про включення до її репертуару, побіч інших сакральних творів, піснимоитви Лисенка «Боже великий, єдиний» (Ой нема то..., 2008: 64). Крім згаданих вище, зі спадщини Лисенка в репертуарі «Бескида» з'явилися також «Хор бранців», «Ой пуцу я кониченька».

Відповідно, зі здобуттям незалежності нашої держави розпочався третій етап у хоровій Лисенкіані колективів Дрогобича. Один із довголітніх хористів «Бескида», викладач ДДПУ імені Івана Франка Михайло Герета справедливо зауважив у рік 150-ліття М. Лисенка (1992), що «великий Лисенко став незримо хрещеним батьком хору і в щасливу хвилину оповив його омофором своєї музи» (Ой нема то..., 2008: 61). Адже саме Лисенковий ювілей 1962 року інспірував заснування «Бескиду», а 1992 року капела стала Народною.

Інший чоловічий хор – «Боян Дрогобицький», створений на межі 1990–1991 років з ініціативи професора Михайла Бурбана (головний диригент), спершу як мішаний, а від жовтня 1991-го як чоловічий камерний хор, іменував себе наступником «Дрогобицького Бояну». Дійсно маючи великі досягнення й визнання, колектив (що став муніципальним з 2006 року) провадив напружену творчу працю, інтенсивно концертуючи, як в Україні, так і за її межами, доносячи українську пісню до різних країн і народів під проводом диригентів Петра Гушоватого, Миколи Ковальчука та Василя

Довгошії. У їхньому репертуарі хорова музика М. Лисенка представлена «Вічним революціонером», Молитвою «Боже великий, єдиний» і кантатою «Іван Гус», виконаною на ювілейній Академії з нагоди 200-ї річниці від дня народження Т. Шевченка в Дрогобичі (2014).

Дещо більше уваги хоровій Лисенкіані присвятила студентська народна хорова капела «Гаудеамус» (Gaudeamus) Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, заснована 1965 року Василем Їжаком. Її керівниками були також відомі хормейстери Зенон Антонішак, Григорій Голик, із 1980 року й дотепер професор Степан Дацюк. Ошатні афіші й програмки з портретами М. Лисенка підтверджують відзначення капелою його ювілейних дат у презентабельних концертах – до 150-ліття, 160-ліття митця. Показово, що навіть 1988 року, в радянський період, диригент і колектив підготували концерт суто української хорової музики з творів Лисенка та інших композиторів. Загалом репертуар «Гаудеамусу» поповнили такі Лисенкові твори, як «Сон» на слова Осипа Маковея, Молитва «Боже великий, єдиний», «Вічний революціонер», кантата «Радуйся, ниво непоплита».

Ще один колектив, народжений у радянський період, як аматорська хорова капела «Легенда», що згодом стала народним камерним хором, а з 2003 року – муніципальним камерним хором, розпочала свою діяльність 1970 року під батотою визначного диригента Олега Цигилика. Як учасник музично-пісенного свята, присвяченого 150-річчю М. Лисенка (1992), під проводом диригента Ігоря Циклінського, який очолював його з 1986 року (з 2013 – Наталія Самокішин), хор виконав «Сон» та «Орися ж ти, моя ниво» на слова Т. Шевченка. До тематичних програм «Українська духовна музика», «Українська народна пісня», «Колядки та щедрівки» твори Лисенка, на жаль, не ввійшли.

Зі студентських хорів (а це, крім «Гаудеамусу», колектив музичного училища «Сонорес») вирізнявся спеціальною Лисенковою програмою камерний колектив Дрогобицького педуніверситету «Світилен» (1985–1997), заснований М. Ковальчуком, учнем О. Цигилика, випускником музично-педагогічного факультету ДДПУ імені Івана Франка. 1993 року «Світилен» інтерпретував усі релігійні та паралітургійні твори композитора на презентації нотного видання «Релігійні твори М. Лисенка для мішаного хору», присвяченого 150-й річниці від дня його народження, в Центральній бібліотеці м. Дрогобича. Упорядником і редактором видання, здійсненого дрогобицьким видавництвом «Відродження» на кошти меценатів міста, став київський

диригент, мистецтвознавець і педагог, лауреат премії ім. М. Лисенка Мстислав Юрченко, який саме 1992 року розшукав серед рукописів духовних музичних творів Київської духовної академії «Херувимську пісню» Лисенка (Ковальчук, 2003: 101) й написав про це статтю в журналі «Музика» (1992, № 5) разом із першим опублікуванням твору у нотній вкладці журналу. М. Ковальчук підкреслив труднощі засвоєння цієї ділянки творчості композитора: «на жаль, не всім самодіяльним хорам під силу виконання оригінальних релігійних творів М. В. Лисенка» (Ковальчук, 2003: 101). Проте з цим стикалися не лише аматорські, а й професійні хори. Якщо складність його хорової музики могла в минулому викликати в деяких диригентів невпевненість у виконавському викінченні творів, то сучасні колективи, які дають собі раду з дуже складними партитурами, мали би більше пропагувати творчість фундатора української музичної культури і в нас, і за кордоном.

Висновки. Хорові композиції М. Лисенка та його пісенні опрацювання фольклору, в яких значною мірою відобразилися національно-ментальні прикмети й музичні уподобання українців, а також їхні патріотично-визвольні прагнення, входили у звуковий простір Дрогобича першими з усіх інших творчих надбань композитора. Зі збережених програм, рецензій і афіш, які висвітлювали хорове життя Дрогобича до 1942 року, проступає зацікавлення музикою Лисенка різними аматорськими й професійними колективами (в тому числі, й польського культурно-просвітницького товариства), та найбільше «Дрогобицьким Бояном». Виокремилися три етапи поширення й виконання хорової музики митця (до 1942 року, радянський період і роки незалежності України). Вони показують різні ступені залучення його творів до репертуарів провідних колективів міста, а саме, «Дрогобицького Бояну», «Бескиду», «Бояну Дрогобицького», «Гаудеамусу», «Легенди», «Світилену». Це, безумовно, залежало від ініціативи диригентів. Найбільш стійкою популярністю відзначився хор «Вічний революціонер» на слова І. Франка, вербальний текст якого допускав довільні ідейні тлумачення. Молитва «Боже великий, єдиний» на слова О. Кониського зі зрозумілих причин не звучала в радянські роки, та в наш час отримала нове дихання. Дрогобицькі колективи інтерпретували великі полотна на слова Т. Шевченка – кантати, хорову поему «Іван Гус». Рідше виконувалися інші хорові пісні Лисенка, переважали фольклорно-пісенні опрацювання. Значними досягненнями стала перемога «Дрогобицького Бояну» на Краєвому конкурсі хорів, присвяче-

ному 100-літтю від дня народження М. Лисенка 1942 року у Львові (диригент Б. П'юрко), а також художня презентація усіх сакральних творів митця хором «Світилен» 1993 року (диригент

М. Ковальчук). Символічно, що хорова капела «Бескид» (диригенти С. Стельмашук, Р. Сов'як) зародилася саме зі стимулу відзначення 120-річчя від дня народження митця 1992 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альманах першого краєвого конкурсу хорів у Галичині. Львів, 1943. 62 с.
2. Бермес І. Еволюція хорового руху на Дрогобиччині в контексті розвитку культури Галичини (від «весни народів» до 1942 року). Дрогобич : Коло, 2002. 200 с.
3. Бермес І. Становлення «Дрогобицького Бояна» (1901–1944). *Хор «Боян Дрогобицький»: історія і сучасність* : навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. / ред. Б. Пица. Дрогобич : Посвіт, 2011. С. 7–30.
4. Витвицький В. Микола Лисенко і його вплив на музичне життя Галичини. *Музикознавчі праці. Публіцистика*. Львів, 2003. С. 39–41.
5. Ковальчук М. Релігійні твори М.В. Лисенка та їх місце у виконавській практиці. *У вінок шани корифеям: матеріали наукових конференцій, присвячених ювілейним датам українських композиторів Д. Бортнянського, М. Лисенка, М. Леонтовича (2002–2003 рр.)*. Дрогобич : Коло, 2003. С. 97–102.
6. Людкевич С. З музичного світу. «Концерт псалмів» у Дрогобичі. *Дослідження, статті, рецензії, виступи* : у 2 т. / упоряд., ред. і прим. З. Штундер. Львів : Вид-во М. Коць, 2000. Т. 2. С. 470–472.
7. Людкевич С. Ювілейний концерт у 25-ліття муз. товариства й інституту ім. М. Лисенка в Стрию. *Дослідження, статті, рецензії, виступи* : у 2 т. / упоряд., ред. і прим. З. Штундер. Львів : Вид-во М. Коць, 2000. Т. 2. С. 598.
8. Михаць М., Михаць Р. Музиці присвячене життя (Нарис життя і творчості проф. Богдана-Юліана П'юрка). *Хор «Боян Дрогобицький»: історія і сучасність* : навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. / ред. Б. Пица. Дрогобич : Посвіт, 2011. С. 71–85.
9. Ой нема то, як в «Бескиді»... *До 45-річчя Народного чоловічого хору «Бескид»* / упоряд. П. Гушоватий і ін. Дрогобич : Видавець Сурма С., 2008. 272 с.
10. Осадця О. Видання музичних творів Миколи Лисенка в Західній Україні. *Записки наукового товариства ім. Т. Шевченка*. Львів, 1993. Т. 226 (CCXXVI) : Праці Музикознавчої комісії. С. 463–470.
11. Сенейко М., Нижанковський З. Співоче товариство «Дрогобицький Боян». *Дрогобиччина – земля Івана Франка* / ред. Л. Луців. Дрогобич : Бескид, 1993. Т. 1. С. 635–643.
12. Яцків О. Северин Сапрун – священик, мистець-музикант і громадський діяч. *Спогади, матеріали, статті*. Дрогобич : Посвіт, 2012. С. 279–293.

REFERENCES

1. Almanakh pershoho kraievoho konkursu khoriv u Halychyni [Almanac of the first regional choir competition in Galicia]. Lviv, 1943. 62 p. [in Ukrainian].
2. Bermes I. Evoliutsiia khorovoho rukhu na Drohobychchyni v konteksti rozvytku kultury Halychyny (vid «vesny narodiv» do 1942 roku) [The evolution of the choral movement in Drohobych region in the context of the development of Galician culture (from the «spring of peoples» to 1942)]. Drohobych: Kolo, 2002. 200 p. [in Ukrainian].
3. Bermes I. Stanovlennia «Drohobyt'skoho Boiana» (1901–1944) [Formation of «Drohobych Boyan» (1901–1944)]. In B. Pytsa (Ed.), *Choir «Boyan Drohobyt'skyi»: history and modernity*. 2nd ed., rev. Drohobych: Posvit, 2011. P. 7–30 [in Ukrainian].
4. Vytvytskyi V. Mykola Lysenko i yoho vplyv na muzyчне zhyttia Halychyny [Mykola Lysenko and his influence on the musical life of Galicia]. *Musicological works. Publicistics*. Lviv, 2003. P. 39–41 [in Ukrainian].
5. Kovalchuk M. Relihiini tvory M.V. Lysenka ta yikh mistse u vykonavskii praktyt's [Religious works by M.V. Lysenko and their place in performance practice]. In *a wreath of honor to the luminaries: materials of scientific conferences dedicated to the anniversaries of Ukrainian composers D. Bortnyansky, M. Lysenko, M. Leontovych (2002–2003)*. Drohobych: Kolo, 2003. P. 97–102 [in Ukrainian].
6. Liudkevych S. Z muzychnoho svitu. «Kontsert psalmiv» u Drohobychi [From the music world. «Concert of Psalms» in Drohobych]. In Z. Shtunder (Ed.), *Research, articles, reviews, speeches*. Lviv: M. Kots Publishing House, 2000. Vol. 2. P. 470–472 [in Ukrainian].
7. Liudkevych S. Yuvileinyi kontsert u 25-littia muz. tovarystva y instytutu im. M. Lysenka v Stryiu [Jubilee concert on the 25th anniversary of the M. Lysenko musical society and institute in Stryi]. In Z. Shtunder (Ed.), *Research, articles, reviews, speeches*. Lviv: M. Kots Publishing House, 2000. Vol. 2. P. 598 [in Ukrainian].
8. Mykhats M., Mykhats R. Muzytsi prysviachene zhyttia (Narys zhyttia i tvorchoosti prof. Bohdana-Yuliana Piurka) [A life devoted to music (Essay on the life and work of Prof. Bohdan-Yulian Piurka)]. In B. Pytsa (Ed.), *Choir «Boyan Drohobyt'skyi»: history and modernity*. 2nd ed., rev. Drohobych: Posvit, 2011. P. 71–85 [in Ukrainian].
9. Oi nema to, yak v «Beskydi»... [Oh, there is nothing like in «Beskid»...]. In P. Hushovaty et al. (Comps.), *To the 45th anniversary of the «Beskid» National Men's Choir*. Drohobych: Publisher Surma S., 2008. 272 p. [in Ukrainian].
10. Osadtsia O. Vydannia muzychnykh tvoriv Mykoly Lysenka v Zakhidnii Ukraini [Publication of Mykola Lysenko's musical works in Western Ukraine]. *Proceeding of the Shevchenko Scientific Society. Vol. 226: Proceedings of the Musicological Commission*. Lviv, 1993. P. 463–470 [in Ukrainian].
11. Seneiko M., Nyzhankovskiy Z. Spivoche tovarystvo «Drohobyt'skyi Boian» [Singing society «Drohobyt'skyi Boyan»]. In L. Lutsiv (Ed.), *Drohobych region is the land of Ivan Franko*. Drohobych: Beskyd, 1993. Vol. 1. P. 635–643 [in Ukrainian].
12. Yatskiv O. Severyn Saprun – sviashchenyk, mystets-muzykant i hromadskiy diiach [Severyn Saprun is a priest, artist-musician and public figure]. *Memories, materials, articles*. Drohobych: Posvit, 2012. P. 279–293 [in Ukrainian].